

 νέο φροντιστήριο	ΜΑΘΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
	ΤΑΞΗ	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	14/04/2018
	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	3 ΩΡΕΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α) Ανόρθωση (εκλογές 8^{ης} Αυγούστου 1910).
- β) Οργανισμός (1914)
- γ) Συνθήκη Λονδίνου

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων (Σ/Λ).

- α. Το 1907 ψηφίστηκαν νόμοι οι οποίοι επέτρεπαν στην εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση να απαλλοτριώνει μεγάλες ιδιοκτησίες.
- β. Οι πεδινόι είχαν ως ηγέτη τον Αλέξανδρο Κουμουνδούρο.
- γ. Η συνθήκη του Νείγυ υπογράφηκε το 1920.
- δ. Η Ε.Α.Π. ιδρύθηκε το 1925.
- ε. Η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα κηρύχθηκε επίσημα την 1^η Δεκεμβρίου 1913.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποιες ήταν οι επιπτώσεις από την άφιξη των προσφύγων μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή στον τομέα της βιομηχανίας;

Μονάδες 14

ΘΕΜΑ Β2

- α) Τι γνωρίζετε για το τελεσίγραφο των Μεγάλων Δυνάμεων (2 Ιουλίου 1905) προς τους επαναστάτες του Θερίσου;
- β) Ποια ήταν η κατάληξη των διαπραγματεύσεων των επαναστατών με τις Μεγάλες Δυνάμεις;

Μονάδες 14

ΘΕΜΑ Γ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και τα παραθέματα να απαντήσετε στα κάτωθι ερωτήματα;

- α) Πότε δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για την υλοποίηση της κατασκευής του σιδηροδρομικού δικτύου και σε ποιο βαθμό αυτή ολοκληρώθηκε έως το 1909;
- β) Ποια προβλήματα αντιμετώπισε το κράτος με την αντιμετώπιση του κόστους του έργου, ιδιαίτερα κατά τη θητεία του έργου και πως επηρέασε την οικονομία;
- γ) Όσον αφορά τη συναφή πορεία του ελληνικού δανεισμού, σε ποια δεκαετία αυτός διογκώθηκε και που διοχετεύτηκε έως την πτώχευση του 1893;

Μονάδες 25

Κείμενο 1

Αλλά με τον Τρικούπη, η πολιτική των δημοσίων έργων και ειδικότερα των συγκοινωνιακών, αποκτά συνολικό σχέδιο - με στόχο, βέβαια, όχι μόνο την οικονομική ανάπτυξη, αλλά και την εθνική άμυνα - και τα μέσα για την υλοποίησή του. Η κατασκευή των σιδηροδρόμων, ειδικότερα, το σημαντικότερο έργο της εποχής, ωρίμαζε επί μία τουλάχιστον δεκαετία προτού αναλάβει ο Χαρίλαος Τρικούπης Οι νέες γεωπολιτικές προοπτικές που άνοιξε η ανατολική κρίση των ετών 1875 - 1878 και η προσάρτηση της Θεσσαλίας, οπωσδήποτε επέσπευσαν τις εξελίξεις και η κυβέρνηση Α. Κουμουνδούρου προχώρησε το 1881 σε αναθέσεις για την κατασκευή ορισμένων γραμμών. Αλλά ο Τρικούπης ακύρωσε τις σχετικές

συμβάσεις, όταν ανέλαβε την πρωθυπουργία το 1882 και προχώρησε σε νέες αναθέσεις με διαφορετικό σκεπτικό, βασικές αρχές του οποίου ήταν η μικρότερη δυνατή επιβάρυνση του κράτους, η προσέλκυση ξένων κεφαλαίων και η κατασκευή γραμμών με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Έτσι προτίμησε τη «στενή γραμμή» (πλάτους 1 μέτρου, αντί 1,43 μ. που ήταν διεθνής) και την εφάπαξ επιχορήγηση των εταιριών με βάση τα κατασκευαζόμενα χιλιόμετρα (χιλιομετρική επιχορήγηση), αντί της μόνιμης υποχρέωσης του κράτους να εγγυάται ένα ελάχιστο κέρδος στις εταιρείες.

Κείμενο 2

Με το σκεπτικό αυτό υπογράφηκαν, το 1882, οι συμβάσεις για την κατασκευή των γραμμών Πελοποννήσου, Θεσσαλίας και Αττικής, για 700 χιλιόμετρα συνολικά. «Αλλά τα έργα καθυστερούσαν, οι γραμμές δεν αποδείχθηκαν άμεσα επικερδείς, οι ομογενείς κεφαλαιούχοι, στους οποίους τόσες ελπίδες είχε εναποθέσει ο Τρικούπης, δεν προχωρούσαν σε άμεσες επενδύσεις αλλά περιορίζονταν στον ασφαλέστερο δανεισμό των εταιριών και, με την κρίση των μέσων της δεκαετίας του 1880, οι σιδηροδρομικές εταιρείες βρέθηκαν σε δυσχερή θέση. Έτσι, στη δεύτερη πρωθυπουργία του, ο Τρικούπης προχώρησε σε μια πιο αποφασιστική εμπλοκή του κράτους στην υπόθεση των σιδηροδρόμων, καθώς μάλιστα η νέα ανατολική κρίση και ο θαλάσσιος αποκλεισμός που επέβαλαν οι Μεγάλες Δυνάμεις κατέστησαν ακόμη πιο σαφή τη στρατηγική σημασία του σιδηροδρόμου. Το 1887 υπέγραψε νέα σειρά συμβάσεων για την κατασκευή νέων γραμμών μήκους 1.100 χλμ., τις περισσότερες για λογαριασμό του κράτους. Κατά συνέπεια και η κρατική δαπάνη για τους σιδηροδρόμους αυξήθηκε και τα έργα επιβραδύνθηκαν σημαντικά μετά την πτώχευση του 1893..... Το μεγαλύτερο μέρος του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας, από 1.575 χλμ., κατασκευάστηκε στην τρικουπική δεκαετία 1883-92 (με μέσο όρο 91 χλμ. τον χρόνο). Η ιστορική μελέτη των σιδηροδρόμων, έχει δείξει ότι το πρώτο αυτό δίκτυο δεν υπήρξε ιδιαίτερα επικερδής υπόθεση. Η συνολική χρηματοδότηση των έργων έχει υπολογιστεί σε 250 εκατομμύρια δραχμές περίπου, από τα οποία το κράτος κατέβαλε το 61,7% παρά την αρχική πρόθεση του Τρικούπη να περιορίσει την κρατική συμμετοχή.

Κείμενο 3

Είναι φανερό ότι τέτοιας έκτασης έργα, σαν αυτά που περιλαμβάνονταν στο πρόγραμμα του Τρικούπη, δεν μπορούσαν να πραγματοποιηθούν παρά μόνο με εξωτερικό δανεισμό. Ο εξωτερικός δανεισμός ήταν, ακόμη, απαραίτητος και για τις εξοπλιστικές ανάγκες του στρατού, ο οποίος έπρεπε να βρίσκεται διαρκώς σε κατάσταση ετοιμότητας στο αβέβαιο σκηνικό της Νότιας Βαλκανικής.... Η προσφυγή στον εξωτερικό δανεισμό ήταν συνειδητή επιλογή - και συνηθισμένη άλλωστε διεθνής πρακτική την εποχή εκείνη - των ελληνικών κυβερνήσεων και ιδίως του Τρικούπη, ο οποίος έτρεφε αισιοδοξία για τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και τις δυνατότητες της να αποπληρώνει εν καιρώ τα δάνεια, μια αισιοδοξία που ενίσχυε η επέκταση της χώρας, η παρουσία των ομογενών, ο βραχύς ανοδικός κύκλος του 1880-1882 και τα ποικίλα εκκολλαπτόμενα επιχειρηματικά σχέδια.... Ο Ν. Σβορώνος, που σημειώνει: «Το μεγαλύτερο μέρος των δανείων αυτών χρησιμοποιήθηκε για την εξόφληση των εσωτερικών δανείων ή για τη βελτίωση της κατάστασης ορισμένων σημαντικών τραπεζών. Μόνο 6% χρησιμοποιήθηκε για παραγωγικά έργα....

Τέλος, η υποτίμηση της δραχμής, ήδη από το 1885, αλλά με μεγαλύτερη ένταση από το 1890 και έπειτα, κατέστησε τις ετήσιες τοκοχρεολυτικές δόσεις δυσβάστακτες για τον κρατικό προϋπολογισμό. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις, ήταν μαθηματικά βέβαιο ότι η χώρα μακροχρόνια δεν θα μπορούσε να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της. Ο Τρικούπης επιδίωξε την αναχρηματοδότηση του δημόσιου χρέους και, μετά την αποτυχία των προσπαθειών του τον Δεκέμβριο του 1893, διατύπωσε από το βήμα της Βουλής την περίφημη φράση «δυστυχώς επτωχεύσαμεν».

ΘΕΜΑ Δ1

Με βάση τα παραθέματα και τις ιστορικές σας γνώσεις να καταγράψετε:

α) το χρονικό γεγονός μετά τη συγκρότηση της Κυβέρνησης της Θεσσαλονίκης και την κήρυξη Κωνσταντίνου ως έκπτωτου, έως την υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών με έμφαση στην τύχη της Σμύρνης και της «Μεγάλης Ελλάδας»

β) τις εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις μετά την ήττα του Βενιζέλου.

Μονάδες 25

Κείμενο 1

«Την 13η Δεκεμβρίου 1916, πλήθη λαού συγκεντρώνονται στο Πεδίον του Άρεως για να αναθεματίσουν το Βενιζέλο[...] «Ανάθεμα!» φωνάζει ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος πλιν Μακεδονίας, περιστοιχιζόμενος από μέλη της Ιεράς Συνόδου.[...] Απτόητος ο Βενιζέλος απ' τη «μεσαιωνική» βαρβαρότητα στρατολογεί δικό του στρατό στη Μακεδονία[...] Μέσα σ' αυτή την κατάσταση βρίσκει την ευκαιρία να κηρύξει έκπτωτο τον Κωνσταντίνο...»

Β. Ραφαηλίδης, Ιστορία του Νεοελληνικού κράτους, 1830-1974, εκδ. Του 21ου, σελ. 92- 93.

Κείμενο 2

«...Ο Βενιζέλος βρίσκεται πια στο ζενίθ των διπλωματικών του επιτυχιών. Δυο μέρες μετά την υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών δυο βασιλόφρονες αξιωματικοί, επιχειρούν να τον δολοφονήσουν στο σταθμό της Lyon στο Παρίσι αλλά τον πληγώνουν μόνο στο χέρι. Η απόπειρα είχε θλιβερό αντίκτυπο στην Αθήνα[...] άνδρες της δημόσιας ασφάλειας δολοφονούν τον Ι. Δραγούμη, γνωστό για την πατριωτική του δράση στη Μακεδονία...»

Απ. Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985, εκδ. Βάνιας, Θεσ/κη 1988, σελ. 365.

Κείμενο 3

Από την πλευρά του το Αντιβενιζελικό (μετά το Νοέμβρη του 1920) καθεστώς απάντησε με νέο κύμα παρακρατικής βίας και ποινικών διώξεων κατά των Φιλελευθέρων. Ακραίο δείγμα μισαλλοδοξίας υπήρξε η απόπειρα δολοφονίας του δοξασμένου ναυάρχου Π. Κουντουριώτη, τον Δεκέμβριο του 1921. Οι ποινικές διώξεις όπως και το 1915-17, στόχευαν σε όσους έδιναν την παραμικρή αφορμή για να κατηγορηθούν για «εξύβριση του Βασιλέως». Με την κατηγορία αυτή προφυλακίστηκαν οι επτά που υπέγραψαν το λεγόμενο «Δημοκρατικό Μανιφέστο» (με επικεφαλής τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου) μετά τη δημοσίευσή του (ήδη λογοκριμένου) στις 12 Φεβρουαρίου 1922. Ο δημοσιογράφος και εκδότης Ανδρέας Καβαφάκης που το είχε δημοσιεύσει, δολοφονήθηκε στις 21 Φεβρουαρίου. Τον Ιούνιο οι επτά υπογράφωντες καταδικάστηκαν σε τριετή φυλάκιση από το Κακουργοδικείο Λαμίας.

Γιώργος Μαυρογορδάτος σελ. 45-146, 1915 Ο Εθνικός Διχασμός.

ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ